

תוכן עניינים מפורט

ז	תוכן עניינים מקוצר
ט	תוכן עניינים מפורט
יז	דברי פתיחה – עוז'ד צהלה הלוי
כג	הקדמה
חלה א': עדות המומחה	

3	פרק ראשון: המומחה בזירה המשפטית
3	1.1 מייהו מומחה?
3	1.1.1 מומחה והגדתו על פי החוק והתקנות
3	1.1.1.1 הגדרת מומחה
6	1.1.2 מומחה רפואי
7	1.1.3 פסיכולוג מומחה
8	1.1.4 מומחה משפטי
10	1.2 המומחה על פי לשכת המהנדסים והאדריכלים
13	1.3 שמעאי מקרעין
	1.4 שמעאי המקרעין כעזר לבית המשפט בקביעת נזק ירידת ערך של נכסיו
16	1.5 מקרעין
23	1.6 מומחה רפואי

27	פרק שני: התוכנות הנדרשות ממומחה
27	2.1 מבוא
28	2.2 ניסיון
29	2.3 אובייקטיביות
32	2.4 מהותה של האובייקטיביות הנדרשת ממומחה מטעם צד לדין
32	2.4.1 מבוא
32	2.4.2 אובייקטיביות מבחינת תוכן חוות הדעת
35	2.4.3 אובייקטיביות מבחינת מראית פני הדברים
38	2.4.4 סוף דבר
38	2.5 בקיאות
39	2.6 ירושר
39	2.6.1 התוכנות הנדרשות ממומחה
40	2.7 זיכרון
41	2.8 תת התמחיות
59	פרק שלישי: מומחה בית המשפט
59	3.1 האפשרויות למינוי מומחים
62	3.2 התנוגדות למינוי מומחה מטעם בית המשפט
64	3.3 מעמדו של מומחה בית-המשפט
79	3.4 הגבלות והרחבות לחיווי דעה מקצועית של מומחה בית-המשפט
82	3.5 דוגמאות לביטול מינויו ולפסילת חוות דעתו של מומחה בית-המשפט
87	3.6 עדות מומחי הצדדים – עת המומחה מונה מטעם בית המשפט בהסכמה
88	3.7 ההבדל בין חקירות מומחה ומטרתה, לבין הצגת שאלות הבירה
91	פסקה שלא פורסמה

www.bursi.co.il

תוכן עניינים מפורט

99	פרק רביעי: שכרו של מומחה
99	כלי 4.1
205	תעריף לשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות
99	הטכנולוגיים בישראל – ועמדתו בבחן הפסיכיה
105	שכרו של שמאי מקרקעין 4.3
109	שכרו של מומחה רפואי 4.4
110	שכרו של מומחה בגין תשובהתו לשאלות הבהרה 4.5
113	פרק חמישי: חוות דעת מקצועית
113	מבנה חוות דעת מקצועית 5.1
114	עד כמה ראוי לפרט חוות דעת מקצועית? 5.2
116	דוגמה לחוות דעת מקצועית 5.3
131	חוות דעת רפואית 5.4
131	מבוא 5.4.1
132	חוות דעת של מומחה רפואי 5.4.2
138	המומחה בתחום דיני המשפחה 5.5

חלק ב': המומחה בין פטיש החוק וסדן המקצוע

155	פרק שישי: מבוא
155	מدينיות שלילית – התהנוקות קבלן מוחבטו לבנות על פי הדין 6.1
156	מבוא 6.1.1
156	התשה באמצעות סרבול ההליך המשפטי 6.1.2
159	דיג במים עכוורים? 6.1.3
159	החלום שנגוז 6.1.4

161	6.2 מי הוא בית המשפט? – הביקורת כלפי בית המשפט – גם היא לגיטימית
162	6.2.1 המומחה והשופט
163	תנ' כבוד לתקנים – פרופסור להנדסה אזרחית בטכניון תוקף את התקן הישראלי בעדותו בבית המשפט
164	164 אופן העדות לפי הרכוב"ם
166	166 מי ראוי לשמש מומחה מטעם בית המשפט?
168	168 מינוי מומחה ובחירה ברור
171	171 השאר לשופט לשופט – על התערבות מומחה בתחום המשפטי
174	174 אובייקטיביות והגינות במומחיות
177	177 איזון שיפוטי? – האם חותם דעתו של מומחה התביעה מופרזה?
180	180 נגד ליווי מומחה מטעם בית המשפט בבדיקהתו
181	181 ריבוי דעתות מומחים בין כתלי בית המשפט
188	188 סיגים וגבולות לפסקי דין
192	192 מהנדסים שאינם רשומים ואינם ראויים לרישום
196	196 מניפולאות בית המשפט – האם שופט יכול לדון בתיק בו אינו יכול לדון?
198	198 למומחה מטעם בית המשפט אין "זכות טיעון"
202	202 מומחה שאינו במקצוע
203	203 מומחה מטעם בית המשפט – רצוי ומצוין
209	פרק שבעי: הנחיות לעד מומחה
209	209 המומחה אינו ורועו הארכאה של בית המשפט
211	211 האם בחותם דעתו כפוף המומחה למחיירונים המקובלים בענף הבניה?
214	214 עקביות כבסיס למימון ולמהימנות
218	218 התמחות ותת-התמחות
220	220 "לא תהמוד" – שיטות של מומחים להגדלת שכר טרחתם

223	7.6 נקודת מפנה – מהפך בהליך משפטי לאחר קבלת חוות דעת מומחה בית המשפט
228	7.7 מומחה שאינו קונסטרוקטור – במנוי בו דרישת למומחים בكونסטרוקציות
231	7.8 המומחה כלולין המהלך על חבלדק – כאשר חיוני לכלול שיקולים משפטיים בחוות הדעת
239	7.9 מה יכול ומה לא יכול בחוות דעת מקצועית – האם פטור המומחה מלרשום את מה שרואות עיניו?
243	7.10 היה עצמאי בקביעותך – אל תישען על מומחים אחרים
248	7.11 זהירות ממשוא פנים – מומחה מטעם בית המשפט חייב להיות מאמוןם של שני הצדדים
253	7.12 שאלות הבהרה לעומת חקירה
259	7.13 ההתחמקות מתקבלת אחריות
262	7.14 נושאים משפטיים בחוות דעת מקצועית
265	7.15 הוכחת שיעור הנזק
269	7.16 קביעת האחראי ליקויים אינה עניינו של מומחה הנדי
271	7.17 טענת "מיגו"
274	7.18 כל המוסף גורע – יתמקד המומחה במה שנחוץ, ולא بما שרוצה משלם שכרו
277	7.19 אל תאמר: "לא ידעת", אלא, כמומחה – הידיעה היא חלק מהאחריותך
278	7.20 מומחה (לא) מביא מומחה
280	7.21 מומחה אינו מוסמך לקבוע שיעורו של פיזוי
287	7.22 שירות דב
290	7.23 דברי חכמים בנחת נשמעים – האתיקה הבלתי כתובה אשר חלה על מומחים
293	7.24 הסתמכות בית המשפט על המומחה
300	7.25 הבהרה המשפטית הנדרשת על ידי מומחה

301	7.26	משיכת חותם דעת מתוק כתוב טענות
303	7.27	התיחסות מומחה שאיןו שמא לנוסא בשמות מקרים עין
307		פרק שני: סוף מעשה במחשבה תחילה
307	8.1	רטיבות ומעברי רטיבות
311	8.2	פרשנות ללא סתיות
316	8.3	עולם של אי-ודאות מובהק
320	8.4	ליקוי בטיחותי: מדרגה בודדת
325	8.5	המדרגה הבודדה כמכשול אוניברסלי
328	8.6	ליקויי בניה סמוים
331	8.7	בדיקות מיותרות
332	8.7.1	מפגע אקוסטי בלתי סביר
335	8.7.2	שקיית משטח – ומערכות הביווב תחתיו
336	8.7.3	רטיבות הנמדדת בקייז
337	8.8	מרפסת – או חדר?
341	8.9	קיים הוראות התקנות והתקנים מהיב ביצוע לפי כללי המקצוע הטובים
346	8.10	אי התאמה לא תבטול
348	8.11	חלל מגורים, אשר לכאהר עומד בדרישות התקנות – בפועל אין מתאים למגורים
351	8.12	מומחים על דרך הצמצום
352	8.12.1	אריחי ריצוף אינם שוקעים מעצםם
352	8.12.2	חיפוי אבן המוכתם בכתמים שחורים
353	8.12.3	סדקים
355	8.12.4	אדני שיש בפתחי הבניין – חלונות ודלתות
356	8.12.5	מהנדס שהוא בעל רישיון והוא רשום במדור מבנים – רשאי לתכנן כל מבנה

357	8.13	תיקון שהוא תלאי
361	8.14	קיומו של הליקוי – יבוטל, או יוחש?
365	8.15	"דירה לדוגמא" וממד הזמן
370	8.16	שיתוף פעולה עם עורך הדין
384	8.17	בית המשפט המחווי קבע מגנון תיקוני לבטיחות הציבור
390	8.18	התקן החל
 פרק תשיעי: המומחים, מזמייני השירות והאתייקה		
401	9.1	מומחה צד לדין
401	9.2	מומחה מטעם בית המשפט
402	9.3	אם המצב בו מלכתחילה צד לדין מאוכזב מהמומחה שמונה מטעם
403	9.4	בית המשפט הוא תקין?
405	9.4	בית המשפט הנכבד

מפתחות

409	חקיקה ישראלית
409	חקיקה ראשית
412	חקיקת משנה
417	פסיכה ישראלית
417	פסק דין של בית המשפט העליון
422	פסק דין של בתי המשפט המחוויים
428	פסק דין של בתי משפט השלום
433	החלטות של ועדת ערר
433	פסק בורות

435	ספרות ישראלית
435	ספרים
435	תנ"ך
436	מקורות המשפט העברי
437	שונות
437	תקנים ישראליים
438	הוראות למתקני תברואה (הלו"ת)
438	שונות

www.bursi.co.il